

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 31 grudnia 2014 r.

DZSE.BDM.0401.4.2014.TSG

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 7.01.15
nr. 11 podpis. M

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z oświadczeniem nr BPS/043-66-2853-MEN/14 złożonym 4 grudnia 2014r. przez Pana Senatora Andrzeja Persona na 66 posiedzeniu Senatu, w sprawie podjętych przez resort edukacji działań określonych w art. 23 ust. 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, uprzejmie informuję.

W ramach Rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” resort edukacji we współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje od 10 listopada br. wdraża ogólnopolski projekt pn. *Bezpieczna i przyjazna szkoła - ocena szkół i placówek systemu oświaty realizujących politykę ochrony dzieci przed agresją i przemocą*. Celem projektu jest zapobieganie krzywdzeniu dzieci i młodzieży, w tym również z wykorzystaniem Internetu. W ramach zadania upowszechniany jest system oceny funkcjonowania placówek edukacyjnych pod kątem realizacji działań na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Głównym kryterium oceny placówek będą Standardy ochrony dzieci, przygotowane na podstawie dokumentu *Setting the Standard; a common approach to child protection* (Ustanowienie standardów; wspólne podejście do ochrony dzieci przed krzywdzeniem), który został opracowany w 2003 r. przez międzynarodową koalicję organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony bezpieczeństwa dzieci.

Ocena placówek edukacyjnych w ramach projektu będzie bazowała na następujących standardach:

Standard 1. Szkoła/placówka ustanowiła i wprowadziła w życie politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem, w której zawarte są procedury interwencji w sytuacji podejrzeń krzywdzenia dziecka ze strony osób obcych, członków rodziny, personelu placówki lub rówieśników, a także ochrona danych osobowych i wizerunku dziecka, zasady bezpiecznego korzystania przez dzieci z internetu oraz zasady bezpiecznej relacji w kontaktach pracownik placówki-dziecko.

Standard 2. Szkoła/placówka monitoruje wszystkich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci i weryfikuje ich karalność (na podstawie zaświadczeń z Krajowego Rejestru Karnego lub oświadczeń składanych przez pracownika).

Standard 3. Szkoła/placówka zapewnia swoim pracownikom edukację w zakresie ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia.

Standard 4. Szkoła/placówka oferuje rodzicom edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem.

Standard 5. Szkoła/placówka oferuje dzieciom edukację w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.

Standard 6. Szkoła/placówka monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami ochrony dzieci.

Działania projektowe w ramach zadania będą realizowane w latach 2014-2016 w kilku etapach:

1. Przeprowadzona zostanie diagnoza potrzeb placówek edukacyjnych w całej Polsce w zakresie spełniania przez nie opisanych wyżej standardów ochrony dzieci. Uruchomiony zostanie proces ciągłej rekrutacji placówek do projektu.
2. Przygotowana zostanie oferta edukacyjna dla profesjonalistów, rodziców i dzieci, która ułatwi placówkom spełnienie ww. standardów.
3. Przygotowany zostanie portal Szkoła bezpieczna i przyjazna-Chronimy Dzieci, w którym placówki z całej Polski będą mogły rejestrować się i uzyskać dostęp do oferty edukacyjnej, narzędzi i przydatnych dokumentów.
4. Na terenie całej Polski prowadzone będą działania informacyjno-edukacyjne. W Warszawie odbędzie się ogólnopolska konferencja inaugurująca projekt (11 marca 2015 roku). Odbędą się także we współpracy z kuratoriami oświaty i władzami samorządowymi lokalne konferencje informujące o celach i ofercie projektu, kryteriach oceny placówek i warunkach otrzymania certyfikatu, a także lokalne pikniki dla dzieci nt. bezpieczeństwa.
5. Na terenie całej Polski prowadzone będą szkolenia dla koordynatorów programu w placówkach nt. polityki i standardów ochrony dzieci oraz szkolenia przygotowujące profesjonalistów do prowadzenia działań edukacyjnych w zakresie praw dziecka i ochrony przed krzywdzeniem dla dzieci, rodziców i innych profesjonalistów.

6. Zbudowana zostanie sieć jednostek wspierających realizację projektu, do której zaproszone zostaną instytucje i organizacje pozarządowe z całej Polski mające doświadczenie w podobnych działaniach. Po przygotowaniu będą one pełniły rolę lokalnych koordynatorów programu.

Realizacja działań pozwoli na dostęp do szerokiej grupy odbiorców, ze względu na wykorzystanie rozwiązań edukacyjnych bazujących na nowych technologiach. Działania przyczyniać się będą do zmniejszania skali krzywdzenia dzieci i młodzieży: przemocy, wykorzystywania seksualnego, agresji i podejmowania przez nie zachowań ryzykownych, a także wzmocnienia współpracy lokalnych podmiotów w zakresie przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci.

Równolegle w bieżącym roku – również w ramach Rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” - został przyjęty do realizacji projekt organizacji pozarządowej pn. „Prowadzenie przez specjalistów ogólnopolskiej, bezpłatnej infolinii interwencyjno-informacyjnej dla uczniów, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ich rodziców, nauczycieli oraz innych podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży”.

Zadanie polega na świadczeniu pomocy telefonicznej i on-line, udzielaniu informacji z zakresu bezpieczeństwa uczniów, dawaniu wsparcia w sytuacjach trudnych dla rozmówcy, a także podejmowaniu interwencji w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

W ramach infolinii interwencyjno-informacyjnej numer 116 111 oraz świadczenie pomocy on-line www.116111.pl zostały udostępnione uczniom, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, przez 7 dni w tygodniu (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy), w okresie od 10.11.2014 r. do 31.12.2016 r.

Numer 800100100 oraz świadczenie pomocy on-line www.800100100.pl zostały udostępnione rodzicom, nauczycielom oraz przedstawicielom podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Telefon jest czynny także od poniedziałku do piątku (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy), w godzinach: 12.00 – 18.00, w okresie od 10.11.2014 r. do 31.12.2016 r.

Pomoc telefoniczna oraz pomoc on-line świadczona jest łącznie przez 114 specjalistycznie przygotowanych konsultantów. Nieodłącznym elementem systemu są serwisy merytoryczne. Wysoką jakość świadczonej pomocy zapewnia stały monitoring pracy konsultantów przez opiekunów podczas każdego dyżuru, a także comiesięczne superwizje zespołu.

W sytuacjach trudnych, w tym dotyczących krzywdzenia dzieci i młodzieży, osoby dzwoniące lub piszące otrzymują wsparcie oraz informacje na temat możliwości rozwiązania problemu i przeciwdziałania zagrożeniom, obowiązujących przepisów prawa i istniejących procedur. Jeśli okaże się to niewystarczające, a osoba wyrazi zgodę, konsultanci podejmują

interdyscyplinarne interwencje w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa. W ramach projektu równolegle prowadzone są działania edukacyjne i informacyjne skierowane do dzieci, rodziców, nauczycieli oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Planowane jest wydanie ulotek edukacyjnych dla dzieci oraz ulotek informacyjnych dla dorosłych. Realizacja zadania będzie poddawana bieżącej ewaluacji, która zapewni najwyższą jakość i skuteczność projektu.

Zagadnienia służące m.in. podniesieniu świadomości i ograniczeniu ryzyka, że dzieci staną się ofiarami niegodziwego traktowania w celach seksualnych lub wykorzystywania seksualnego zostały uwzględnione w podstawie programowej kształcenia ogólnego¹, która jest bazą dla realizowanych przez nauczycieli programów nauczania do danych zajęć edukacyjnych. Wymienione wyżej zagadnienia zostały uwzględnione w treściach podstawy programowej, począwszy od wychowania przedszkolnego, gdzie jednym z celów wychowania jest budowanie u dzieci systemu wartości, w tym wychowywanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co jest dobre, a co złe, rozwijanie umiejętności społecznych - niezbędnych w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi. Począwszy od szkoły podstawowej, w celach kształcenia ogólnego, podkreślono znaczenie edukacji medialnej - czyli wychowania uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów.

Na I etapie, tj. edukacji wczesnoszkolnej, dziecko w ramach edukacji społecznej uczy się m.in. odróżniania co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi, poznaje zagrożenia ze strony ludzi oraz uczy się, jak o nich informować dorosłych oraz odpowiednie służby. W ramach zajęć komputerowych poznaje zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediów. W ramach zajęć wychowania fizycznego i edukacji zdrowotnej uczy się, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

Począwszy od II etapu edukacyjnego (klasy IV-VI szkoły podstawowej) przedmiotowa tematyka, oprócz zagadnień w ramach edukacji medialnej prowadzonej podczas różnych zajęć edukacyjnych, poruszana jest przede wszystkim na zajęciach „wychowania do życia w rodzinie” (na II etapie edukacyjnym od V klasy szkoły podstawowej).

Zagadnienia związane z podnoszeniem świadomości i ograniczeniem ryzyka, że dzieci staną się ofiarami niegodziwego traktowania w celach seksualnych lub wykorzystywania seksualnego, oprócz zajęć „wychowania do życia w rodzinie”, obecne są również w podstawie programowej następujących przedmiotów:

- na II etapie edukacyjnym: przyrody, zajęć komputerowych oraz etyki;
- na III etapie edukacyjnym (gimnazjum): informatyki, wychowania fizycznego, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, etyki;

---

¹ Obecnie obowiązującym jest rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977 oraz z 2014 r., poz.803).

- na IV etapie edukacyjnym (szkoły ponadgimnazjalne): informatyki, wychowania fizycznego, wiedzy o społeczeństwie, etyki.

Ponadto, począwszy od szkoły podstawowej, oprócz szkolnego zestawu programów nauczania, działalność edukacyjna szkoły jest określona przez program wychowawczy szkoły, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym oraz program profilaktyki, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym.

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela, który obok zadań wychowawczych i profilaktycznych wykonuje również działania opiekuńcze odpowiednio do istniejących potrzeb.

Osobą odpowiedzialną za całość działań dydaktyczno-wychowawczych szkoły jest jej dyrektor, który w wykonywaniu swoich zadań współpracuje z radą szkoły, radą pedagogiczną, rodzicami i samorządem uczniowskim.

Nad przedszkolami, szkołami i placówkami systemu oświaty sprawowany jest przez kuratora oświaty nadzór pedagogiczny, polegający m.in. na analizowaniu i ocenianiu efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek oraz na udzielaniu pomocy szkołom, placówkom i nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Tadeusz Sławecki
SEKRETARZ STANU